

ATOMKRAFT TÅLER IKKE ET VILLERE OG VÅTERE KLIMA, VARMEBØLGER OG TØRKE

Også sykloner og ekstrem nedbør skaper problemer

Oversvømmelse og orkan førte til stengning av atomkraftverket Blayais i Frankrike i 1999. Store skogbranner truet reprosesserings-anlegget Mayak i Ural i 2010. Skog og gressbranner er et argument mot bygging av anlegg for lagring av radioaktivt avfall i Sør-Australia. Dersom havnivået stiger må kystnære lagerplasser flyttes.

All kraftproduksjon er utsatt for klimaendringer, men konsekvensene fra radioaktiv forurensning varer *evig*.

Tidlig advarsel mot atomoptimisme

IKFF deltok på den første FN-konferansen i Genève i 1955 om fredelig bruk av atomenergi, der 73 land deltok. Norske Helga Stene var en av dem som representerte IKFF. Disse kvinnene var fremsynte og pekte allerede da på solenergi i stedet for atomenergi som energikilde i framtida. De viste til at alle atomreaktorer i drift gir radioaktive utslipp til luft og vann med produksjon av store mengder radioaktivt avfall, samt plutonium som brukes til atomvåpen. Alt dette ville skade framtidige generasjoner. I dag ser vi hvor rett de hadde.

Her finner du mer informasjon:
ikff.no, atomblogg.org, sortirdunucleaire.org

Det som gjelder i dag er nøkternhet, sparing, og elektrisitet fra fornybare energikilder: solenergi, tilpasset vindkraft og oppgradering av vannkraft.

Stort vannforbruk

Atomkraft og senere avfallsdeponi bruker mye mer vann enn strømproduksjon fra vind og sol. Villere og varmere klima vil føre til både tørke, vannmangel og oversvømmelse. Under varmebølgene i Frankrike sommeren 2003 og 2018 måtte et titalls reaktorer redusere kapasiteten og stenge ned i perioder p.g.a. for varmt kjølevann.

Relativ vannforbruk gjennom hele livsløpet

Kilde: Meldrum M.F.L. 2013

KAN ATOMKRAFT REDDE KLIMAET?

Å redusere global oppvarming og redde miljøet er et spørsmål om overlevelse for millioner av mennesker. Det er en kamp mot klokka.

Kan atomkraft være en del av løsningen? Her er tre grunner nok til å forkaste denne teknologien:

- Brukt atomavfall vil være farlig for mennesker og miljø i mange hundretusen år
- Atomkraft er for dyrt, og nye, moderne reaktorer sprenger alle rammer for tidsplaner og budsjetter
- Atomkraft tåler ikke klimaendringer som fører til både varmebølger og et villere og våtere klima

Selve atomreaktor slipper ikke ut CO₂, men hele brennstoffkjeden gjør det, fra urangruver, til kraftverkbygging (gjelder alle slags kraftverk), til senere avfallsdeponi.

Å begrense global oppvarming kan ikke være et påskudd for å åpne opp for teknologier som tillater radiaktive utslipp til luft og vann. Stråling fra alle ledd i atomindustrien utgjør en helsefare for befolkningen: forurensning fra urangruver og transport, utslipp til luft og vann fra alle atomanlegg, ulykker og produksjon av farlig avfall, med mer.

INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR
FRED & FRIHET

/ BERGEN
høst 2020

DEN NORSKE SEKSJONEN AV WOMEN'S INTERNATIONAL LEAGUE FOR PEACE & FREEDOM

BRUKT KJERNEBRENSEL ER FARLIG FOR MENNESKER OG MILJØ I MANGE HUNDRE TUSEN ÅR

Selv Frankrike bygger ned

Frankrike har 58 atomreaktorer og er det land i verden med størst andel atomkraft i sin elektrisitetsproduksjon (ca.70%). Reaktorene er bygget for en levetid på 30-40 år og gjennomsnittsalderen på de franske reaktorene er 35,4 år (2020).

Frankrike har vedtatt å minske sin avhengighet av atomkraft og å dekommisjonere 14 reaktorer, det vil si bygge ned, rydde opp og lagre alt radioaktivt materiale innen 2035.

(Programmation Plurian-uelle de L'Énergie, 2020). De to første

reaktorene ble tatt ut av drift våren og sommeren 2020. Resten må gjennomgå livsforlengingsprogram etter hvert som de når aldersgrensen.

Både dekommisjonering og livsforlenging er dyrt, teknisk krevende og øker risikoen for ulykker.

Frankrike har kommet langt i å planlegge et underjordisk lager. 500 m under landsbyen Bure med 90 innbyggere nordøst for Paris skal det bygges 300 km med tunneler for 80 000m³ brukt atombrensel. Det kan ta mer enn 100 år før alt er på plass og deponiet kan forsegles. Deretter må avfallet oppbevares i flere hundretusen år. (sortirdunucleaire. org)

Norsk nukleær dekommisjonering (NND)

Også Norge har atomavfall

Norge har hatt fire forskningsreaktorer, tre på Kjeller og en i Halden. Den siste ble stengt i 2019. Vi har 17 tonn brukt atombrensel, og tønner med annet radioaktivt avfall som ligger uforsvarlig, midlertidig lagret. Vårt eneste lager og deponi for lav- og mellomradioaktivt avfall er snart fullt. I 2018 ble det opprettet en statlig etat, NND, for å lede arbeide med

en styrt avvikling og nedbygging av norske atomanlegg og bidra til sikker håndtering av alt atomavfall – for å trygge framtidige generasjoner. NND ønsker en åpen prosess med en god dialog med sivilsamfunnet. Derfor har NND opprettet en nasjonal referansegruppe for organisasjoner med oppgave å holde seg orientert og gi innspill til NND i deres arbeid. IKFF er en av disse.

ATOMKRAFT ER FOR DYRT

Atomkraft er for dyrt, og bygging av nye reaktorer tar lang tid

Reaktorer blir stanset fordi det ikke er lønnsomt å drive dem. I Sverige stengte Vattenfall og Uniper kraftverket Ringhals 2 av økonomiske grunner. Ringhals 1 følger i 2021 (l'ENERGEEK, 31.12.2019). I 1996 utgjorde atomstrøm 17,5 prosent av global brutto strømproduksjon. I 2018 var andelen falt til 10,1 prosent. (Mycle Schneider: WNISR 2019)

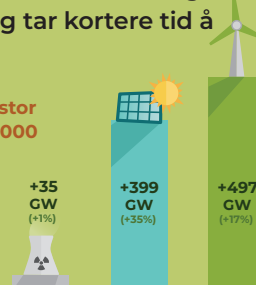
Atomkraft krever statlige subsidier for å være lønnsom. I atomvåpenland som Russland, Kina og India er det staten som bygger nye atomkraftverk. (Mycle Schneider: WNISR 2019)

Fornybare energikilder

● er raskere og billigere å bygge ut: To moderne 3. generasjons reaktorer (EPR) er under bygging i Finland og Frankrike. Begge steder er prisen hittil mer enn tredoblet og byggetiden er rundt 10 år etter skjema. (Mycle Schneider: WNISR 2019)

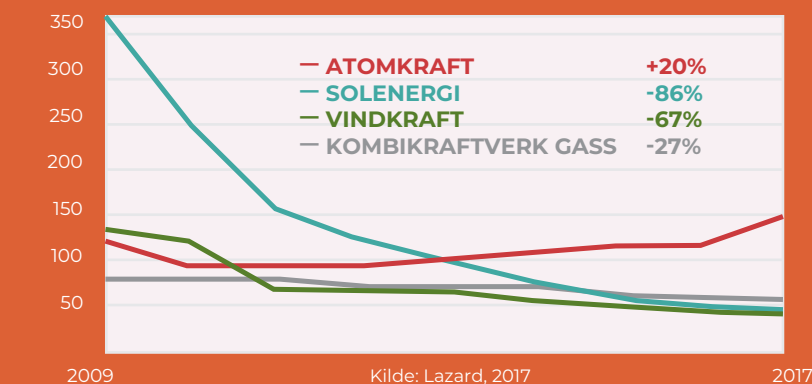
● gir flere arbeidsplasser: Med lik investering skaper fornybar 15 ganger flere arbeidsplasser enn atomkraft. (sortirdunucleaire.org) Fornybar energi har nå blitt billigere enn atomkraft og tar kortere tid å bygge ut.

Solkraft og vind er i stor framgang siden år 2000

Kilde: REN21

Kostnadsutvikling av elektrisitet fra ulike kilder (Basert på tall fra USA, men tilsvarende tendens i resten av verden)

2009

Kilde: Lazard, 2017

2017